

Cuma Hutbesi

2024/7/26 / 1446/1/20 هـ

Hutbe konusu

Gafletten sakındırma

Değerli hoca

**Dr. Abdulmuhsin bin
Muhammed el-Kasim**

Mescid'i Nebev'i'nin imam-hatibi

 a-alqasim.com

Gafletten sakındırma

Hamd Allah'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım dileriz ve O'ndan af dileriz. Nefsimizin şerlerinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah kimi hidayete erdirirse onu saptıracak yoktur ve kimi saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur, O birdir, ortağı yoktur. Ve yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve Resulüdür. Allah'ın salat ve selamı ona, ailesine ve ashabına, olsun.

Bundan sonra:

Ey Allah'ın kulları! Allah'tan gereği gibi korkun ve O'nu gizlide ve açıkta gözetin.

Allah, peygamberlerini insanları karanlıktan nura çıkarmak için göndermiştir. Kim onlara itaat ederse hidayet nuruna kavuşur, kim itaat etmezse cehalet ve nefsinden gafil olmanın karanlığında kalır.

Dinden ve ahiret yurdundan gaflet, kötülüklerin kaynağı, kalplerin en büyük hastalıklarından biridir. Kul bu gafletle dünya ve ahiret hayırlarını, her ikisinde de nimetlerin lezzetini kendine haram eder. Eksiklik, kula ancak bu kapıdan girer.

Zaten Yüce Allah, Adem oğullarından kendisinin yegâne Rabb ve Mabud olduğuna dair söz almıştır ki gafleti mazeret üretmesinler. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

(وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ)

"Rabbin Âdemoğulları'ndan -onların sırtlarından- zürriyetlerini alıp bunları kendileri hakkındaki şu sözleşmeye şahit tutmuştu: Ben sizin rabbiniz değil miyim? "Elbette öyle! Tanıklık ederiz" dediler. Böyle yaptık ki

kıyamet gününde, "Bizim bundan haberimiz yoktu" demeyesiniz;"

Allahu Teala Kur'an'ı Kerim'i Adem oğullarının hüccetini kaldırmak için göndermiştir:

(وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ * أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابُ عَلَيَّ طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ)

"Bu (Kur'an) da bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ona uyun ve günahahtan korunun ki size rahmet edilsin. Kitap yalnız bizden önceki iki topluluğa indirildi; biz ise onların okuduklarından tamamen habersiziz" demeyesiniz;"

Allah, Peygamberimiz (s.a.v.)'e gafillerden olmamasını emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

(وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ)

"Ve sen gafillerden olma."

Peygamberimiz (s.a.v.) de şöyle dua ederek gafletten korunurdu: "Allah'ım! acizlikten, tembellikten, cimrilikten, ihtiyarlıktan, kalbin katılaşmasından ve gafletten sana sığınırım." (İbni Hibban)

Allah, Peygamberimiz (s.a.v.)'e insanları gafletten dolayı pişman olmadan önce uyarmayı emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

(وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ)

"Sen onları pişmanlık günü hakkında uyar; o gün onlar bir gafletin içine dalmış oldukları halde ve henüz iman etmemişken iş olup bitecektir."

Allah, gafletlerinden uyansınlar diye insanların hesabının yaklaştığını bildirmiştir:

(اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ)

"İnsanların hesaba çekilecekleri gün iyice yaklaştı; halbuki onlar gaflet

içinde haktan yüz çevirmektedirler."

Allah, dünya hayatının zahirini bilen, fakat ahireti unutanları ise şöyle ayıplamaktadır:

(يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ)

"Onlar dünya hayatının sadece görünen yüzünü kısmen bilirler; âhret hakkında ise tamamen gaflet içindedirler."

Kendisinden uyarının kesildiği ve hatırlatmanın terk edildiği her Ümmet gaflete düşer:

(لِنُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ)

"Ataları uyarılmamış, bu yüzden kendileri de gaflet içinde kalmış bir toplumu uyarman için."

Allah, insanların çoğunun ayetlerinden gafil olduğunu bildirir.

(وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنِ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ)

"İnsanların çoğu ayetlerimizden gafildirler."

Gafletin sebeplerinden bir kısmı da dünya sevgisi, ona bağlanmak ve ahiret sevgisini ona tercih etmektir. Allah şöyle buyurur:

(ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ *
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ)

"Bu, onların dünya hayatını âhirete tercih etmelerindedir. Allah kâfirler topluluğuna hidayet vermez. Bunlar, Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimselerdir; gaflette olanlar da işte bunlardır."

Kur'an'ı okumayı ve Allah'ı zikretmeyi terk etmek gaflete ve kalbin ölmesine sebep olur. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Rabbini zikreden ile zikretmeyenin durumu diri ile ölü gibidir."(Muttefekun aleyh)

Tembellikten ve gevşeklikten dolayı Cuma namazını terk etmek

gaflettendir. Peygamberimiz (s.a.v.): "Bazı kimseler cuma namazını terk etmekten vazgeçmezlerse Allah onların kalplerini mühürler ve onlar gafillerden olurlar."(Müslim)

Gafillerle arkadaşlık etmek gaflete sebep olur. Allah onlarla arkadaşlık etmekten, onlara itaat etmekten ve onlardan kabul görmekten nehyetmiştir:

(وَلَا تُطْع مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا)

'Kalbini zikrimizden gafil kıldığımız kimseye itaat etme.'

"Gafletten bir başka aldanma türü de, kulun kötülük yapmasına rağmen iyilik görerek günahlarının bağışlandığını düşünmesi, beden ve mal sağlığına kavuşunca da ceza görmeyeceğini zannetmesidir. Oysa ceza olarak başına gelenlerden gaflette olması en büyük cezadır. Allah şöyle buyurur:

(سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ)

"Biz onları, bilemeyecekleri yönlerden derece derece düşüşe yuvarlayacağız."

İbn Kesir (rahmetullah) şöyle demiştir: 'Onlara dünya hayatında rızık kapıları açılır, böylece içinde buldukları duruma aldanırlar ve kendilerinin iyi durumda olduğunu zannederler.'

Gafletten korunmak çok zordur. Takva sahibi bir kul bile gaflete düşebilir ancak hemen farkına varır, hatırlar ve tövbe eder. Allah şöyle buyurur:

(إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ)

"Takvâ sahipleri, içlerine şeytandan gelen bir saptırıcı fikir doğduğunda O'nu düşünüp hemen gerçeği görürler."

Gafletten uyanık olmak hayrın anahtarlarından. Bu, Allah'ın ve

Resulünün emirlerine itaat etmekle gerçekleşir. Allah şöyle buyurur:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ)

“Ey iman edenler! Sizi hayat verecek şeylere çağırdıklarında Allah ve resulünün çağrısına uyun”

Gafletten uyandıran şeylerden biri de Allah'ın kitabını okumaktır.

(هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ)

'Bu (Kur'an), insanlar için bir açıklama, takvalı olanlar için bir hidayet ve öğüttür.'

Beş vakit namazı kılmak da gafletten kurtarır. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: 'Bu farz namazları kılan kimse gafillerden yazılmaz.'(İbni Huzeyme)

Gece namazında on ayet okumak da gafletten temizlenmeye vesiledir. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: 'Gece namazında on ayet okuyan kimse gafillerden yazılmaz.'(Ebu Davud)

Kur'an, sünnet ve ilim meclisleride kalplerden gafleti giderir. Allah Teala şöyle buyurur:

(وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ
وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا)

"Rızâsını dileyerek sabah akşam rablerine dua edenlerle olmak için elinden gelen çabayı göster. Dünya hayatının çekiciliğine meylederek gözlerini onlardan çevirme!"

İbn Kayyim (rahimehullah) şöyle demiştir: 'Zikir meclisleri meleklerin meclisidir, boş ve gaflet meclisleri ise şeytanların meclisidir. Kul, bunlardan kendisine daha uygun olanı ve hoşuna gideni seçmelidir. Zira o, dünya ve ahirette arkadaşlarıyla beraber olacaktır.'

Gaflet, kul ile Rabbi arasında bir perdedir. Zikir bu perdeyi kaldırır ve

şeytanı kovar. Allah Teala şöyle buyurur:

(وَأَذْكُرُ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ)

'Gündüzün başında ve sonunda gizlice, alçak sesle Rabbini zikret ve gafillerden olma.'

İnsanların ihmal ettiği zamanlarda ibadet etmek, gafletten kurtulmanın yollarından biridir. Usame b. Zeyd (Ra.) şöyle demiştir: 'Ya Resulullah, ben seni hiçbir ayda Şa'ban ayında olduğun kadar oruçlu görmedim. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu: 'O, insanların Receb ve Ramazan arasında kendisinden gafil oldukları bir aydır.'(Nesai)

Tövbe, kalbin temizlenmesi ve gafletten kurtulmanın sebebidir. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: 'Kul bir günah işlediğinde kalbinde siyah bir leke oluşur. Tövbe edip bağışlanma dilediğinde kalbi temizlenir.'(Tirmizi)

Ölüm, sessiz bir nasihattir. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: 'Sizi mezar ziyaretinden nehyetmişim, artık gidin. Çünkü mezar ziyaretinde ibret vardır.'(Ebu Davud) Ölümü çokça anmak kalbi ıslah eder ve gafletten korur. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: 'Lezzetleri kesen (ölüm)ü çokça anın.'(Ahmed)

Şeytan, kulun gaflet anını kollayıp durur ve kalbini örtüp kör edinceye kadar peşini bırakmaz. Böylece gaflete düşen kalp, şeytan için bir sığınak olur. Allah'ı unutan kimsenin ise basireti örtülür, Allah'ı, ayetlerini tanımaktan ve doğruyu yanlıştan ayırmaktan alıkonulur. Allah şöyle buyurur:

(سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا آيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْعِغْيِ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ)

"Yeryüzünde haksız yere böbürleneni âyetlerimden mahrum edeceğim. Onlar, bütün mûcizeleri görseler de iman etmezler; doğruluk yolunu görseler onu izlemezler. Fakat eğrilik yolunu görürlerse hemen ona saparlar." Bu durum, onların âyetlerimizi yalan saymalarından ve onlardan gafil olmalarından ileri gelmektedir."

Gaflet iyice yerleşirse, o kimsenin ne aklı, ne gözü, ne kulağı, ne de iradesi işler.

(لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ
بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْعَافِلُونَ)

"Bunların kalpleri vardır ama onlarla kavrayamazlar; gözleri vardır ama onlarla göremezler; kulakları vardır ama onlarla işitemezler. Onlar hayvanlar gibidir, hatta daha da şaşkıncıdır. İşte asıl gafiller onlardır."

Gaflet, Allah'ın kulundan intikam almasına ve onun helak olmasına sebeptir. Allah Teala şöyle buyurur:

(فَانتقمنا منهم فأغرقناهم في اليم بما كانوا يكذبون) (فَانتقمنا منهم فأغرقناهم في اليم بما كانوا يكذبون)

"Nihayet, âyetlerimizi asılsız saymaları ve onlardan gafil kalmaları sebebiyle kendilerini cezalandırdık ve onları denizde boğduk."

Allah, gafilleri cehennemle tehdit eder:

(إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ *
أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ)

"Bize kavuşma ümidi taşımayanlar, dünya hayatıyla yetinip onunla mutlu ve huzurlu olanlar, kanıtlarımıza aldırış etmeyenler var ya, hak ettikleri için onların yeri ateştir."

Kıyamet günü, kalplerindeki örtü kaldırılacak ve inkar ettikleri şeyleri görecekler.

(لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ)

“Andolsun sen bundan gaflette idin; derhal biz senin perdeni kaldırdık. Bugün artık gözün keskindir (denir).”

Ve Gafletlerini itiraf edecekler ve pişman olacaklar.

(وَأَقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا)

"Şaşmaz sözün gerçekleşmesi yaklaşmıştır; bir de bakarsın ki inkârcıların gözleri yerinden fırlamış! “Gerçekten biz, bu konuda gaflet içindeymişiz; diye yakınmaktadırlar”

Ateşe girdiklerinde ise gafletlerinden dolayı tekrar pişmanlık duyarlar:

(وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ)

“Keşke dinleseydik veya akıl etseydik, biz de cehennemliklerden olmazdık. Derler”

Bundan sonra; Ey müminler!

Gaflette olan, Allah katında unutulmuş değildir. Allah şöyle buyurur:

(وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ)

“Rabbin, yaptıklarınızdan gafil değildir.”

Bütün kötülüklerin özü gaflet ve şehvettir. Allah’ı ve ahireti unutmak, hayra giden kapıyı kapatır, şehvet ise şerre giden kapıyı açar. Kalp Allah’tan ne kadar uzaksa, kötülükler ona o kadar çabuk ulaşır. Kalp Allah’a ne kadar yaklaşırsa, kötülükler ondan o kadar uzaklaşır. Allah’tan uzaklık dereceleri vardır, bazıları diğerlerinden daha şiddetlidir. Günahların belası ancak gafletten kurtulmakla giderilir.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah’a sığınırım

(فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ)

Şu gün Sünneti Özgün İslam

Allah Kur'an'da bize ve size bereket versin...

İkinci Hutbe

İhsânı için Allah'a hamdolsun, hidayet ve nimet verdiği için şükür Allah'adır. Şanını yücelterek, Allah'tan başka ilah olmadığına şahadet ederim. Ve nebimiz Muhammed'in, O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahadet ederim. Allah'ın salat ve selamı onun, âilesinin ve ashabının üzerine olsun.

Ey Müslümanlar!

Şeytan, kulu gaflet, şehvet ve öfke yoluyla ele geçirir. Kalp, gaflet ve günahla paslanır, istiğfar ve zikirle ise temizlenir. Sağlıklı bir kalbin belirtisi, sahibine Allah'a yönelmesi, O'na boyun eğmesi ve O'na bağlanması için sürekli olarak onu dürtmesidir.

Kendini unutanın zamanı boşa gider ve pişmanlıkları artar. O halde geçen zamanı kalan zamanla telafi edin. Kalan zamanını düzeltenin geçmişi bağışlanır. Akıllı olan kimse, kendisiyle hesaplaşıp kendisini uyararak yolunu düzeltir, hatalarını telafi eder ve geceleri gündüz yaptığı işleri gözden geçirir. İbn Hibban (rahmetullah) şöyle demiştir: “En üstün akıl sahipleri, kendileriyle sürekli hesaplaşanlardır.”

خُطْبَةُ الْجُمُعَةِ

٢٠ / ١ / ١٤٤٦ هـ / 2024/7/26 م

بعنوان

التَّحذِيرُ مِنَ الْعَفْلَةِ

لفضيلة الشيخ

د. عبد المحسن محمد الفيصل

إمام وخطيب المسجد النبوي الشريف

مترجمة باللغة التركية

